

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 maja 2015 r. znak (...)3-07- (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. uchylił decyzję z dnia 28 sierpnia 2014 r. znak (...)07- (...) w przedmiocie przyznania A. S. jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej w kwocie 73.000 zł. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonej odszkodowanie w wysokości 68.000 zł zmniejszając kwotę odszkodowania z kwoty 73.000 zł, a nadto ustalił, że ubezpieczonej przysługują odsetki z tytułu opóźnienia za okres od 13 listopada 2012 r. do 3 września 2014 r. w kwocie 15.984,66 zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał nadto, że przekaze ubezpieczonej kwotę 68.000 zł plus 15.984,66 zł pomniejszoną o już wypłaconą kwotę w wysokości 73.000 zł, co w sumie dało 10.984,66 zł.

Od powyższej decyzji odwołanie wniosła ubezpieczona A. S., działająca przez opiekuna prawnego M. S. (w związku z ubezwłasnowolnieniem całkowitym ubezpieczonej), zarzucając zaskarżonej decyzji naruszenie art. 155 k.p.a. w zw. z art. 180 § k.p.a. w zw. z art. 83 a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niezastosowanie, a w konsekwencji uchylenie decyzji o przyznaniu jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej bez zgody ubezpieczonej oraz bez przeprowadzenia postępowania w tej sprawie, a w szczególności bez poinformowania strony o podjęciu czynności mających na celu uchylenie wcześniejszej decyzji oraz naruszenie art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych z dnia 1 lutego 1999 r. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji ustalenie, iż odsetki z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczenia przysługują od dnia 13 listopada 2012 r. W oparciu o ww. zarzuty odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie jednorazowego odszkodowania z tytułu stałego uszczerbku na zdrowiu w kwocie odpowiadającej 73.000 zł wraz z odsetkami od dnia 13 października 2012 roku do dnia 3 września 2014 roku w kwocie 17.940 zł.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko analogicznie jak w zaskarżonej decyzji. Organ podniósł, iż decyzją z dnia 4 maja 2015 r. prawidłowo ustalił wysokość odszkodowania według stawek procentowych obowiązujących w dniu wydania decyzji, tj. w dniu 15 października 2012 r. Organ wskazał również, iż ostatnią okolicznością pozwalającą na wydanie decyzji był wpływ do akt sprawy zeznań świadków, co nastąpiło w dniu 28 września 2012 r. i to od tej daty należało liczyć 14 dni na wydanie decyzji i 30 dni na wypłatę odszkodowania.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 sierpnia 2012 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. Inspektoratu w G. wpłynął wniosek o odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej, jakiemu uległa A. S. w dniu 21 września 2010 r.

Niesporne, a nadto dowód: pismo z dnia 6 sierpnia 2012 r. - k. 43 akt organu.

W dniu 24 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję o odmowie przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej. W uzasadnieniu wskazano, iż wypadek miał miejsce w drodze do miejsca wykonywania działalności gospodarczej, natomiast przepisy ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie przewidują jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków w drodze do lub z miejsca prowadzenia działalności gospodarczej.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja o odmowie przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 24 września 2012 r. - k. 71 akt organu.

W dniu 28 września 2012 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. Inspektoratu w G. wpłynęły pisemne zeznania świadków K. M. (1) oraz G. B. potwierdzające, iż w dniu 21 października 2010 r. A. S. była obecna w pracy na hali targowej w K. oraz podczas pracy wyjechała po towar.

Niesporne, a nadto dowód: oświadczenie świadka K. M. (2)- k. 76 akt organu, oświadczenie świadka G. B. - k. 78 akt organu.

W dniu 15 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję o odmowie przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej. W uzasadnieniu wskazano, że zdarzenie z dnia 21 września 2010 r. nie spełnia określonej w przepisach ustawy definicji wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej, ponieważ nie nastąpiło podczas wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, nie spełnia również definicji wypadku w drodze do miejsca wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą z uwagi na brak dowodów potwierdzających, że w dniu zdarzenia ubezpieczona jechała do miejsca wykonywania zwykłych czynności wynikających z zakresu prowadzonej działalności gospodarczej. Wskazano również, że przepisy nie przewidują jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków w drodze do lub z miejsca prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja o odmowie przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 15 października 2012 r. - k. 81 akt organu.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, IX Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 16 maja 2014 r., w sprawie o sygn. akt IXU 622/12, zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 15 października 2012 r. znak (...). (...)07- (...) w ten sposób, że przyznał A. S. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej w dniu 21 września 2010 r. w wysokości odpowiadającej 100 % stałego uszczerbku na zdrowiu.

Niesporne, a nadto dowód: wyrok Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie, IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 maja 2014 r. wydany w sprawie o sygnaturze akt IXU 622/12 - k. 144 akt sprawy IXU 622/12.

Decyzją z dnia 28 sierpnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wykonując wyrok sądu z dnia 16 maja 2014 r. przyznał A. S. jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej, jakiemu uległa w dniu 21 września 2012 r., w wysokości 73.000 zł, tj. 730 zł za każdy procent stałego uszczerbku na zdrowiu. Odszkodowanie zostało wypłacone ubezpieczonej w kwocie 73.000 zł w dniu 4 września 2014 r.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja o przyznaniu jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej z dnia 28 sierpnia 2014 r. - k. 118 akt organu.

Pismem z dnia 12 grudnia 2014 r. oraz pismem z dnia 13 marca 2015 r. ubezpieczona złożyła wniosek o wypłatę odsetek ustawowych od kwoty 73.000 zł liczonych od dnia 21 września 2010 r. do dnia zapłaty.

Niesporne, a nadto dowód: wezwanie z dnia 12 grudnia 2014 r. - k. 127 akt organu, ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty - k. 128-129 akt organu.

Decyzją z dnia 4 maja 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uchylił decyzję z dnia 28 sierpnia 2014 r. w przedmiocie przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej wskazując, iż przyjęta została błędna kwota za jeden procent uszczerbku na zdrowiu i jednocześnie przyznał ubezpieczonej odszkodowanie z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej w wysokości 68.000 zł., tj. 680 zł za każdy procent uszczerbku na zdrowiu oraz ustalił, iż ubezpieczonej przysługują odsetki z tytułu opóźnienia za okres od 13 listopada 2012 r. do 3 września 2014 r. w kwocie 15.984,66 zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że przekaze

ubezpieczonej kwotę 68.000 zł tytułem odszkodowania oraz kwotę 15.984,66 zł tytułem odsetek pomniejszoną o już wypłaconą kwotę w wysokości 73.000 zł, co w sumie dało 10.984,66 zł.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja o przyznaniu jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej z dnia 4 maja 2015 r. - k 135 akt organu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej okazało się zasadne jedynie w zakresie dotyczącym części odsetek za opóźnienie.

Stan faktyczny niniejszej sprawy był w całości bezsporny, a został ustalony w oparciu o ww. dowody z dokumentów, których prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron, a nadto na podstawie decyzji organu i wyroku sądu. Poza sporem pozostawało również, iż organ ustalając wysokość odszkodowania w związku ze stwierdzonym przez sąd 100% uszczerbkiem na zdrowiu omyłkowo zastosował stawkę przewidzianą dla każdego procenta uszczerbku na zdrowiu obowiązującą w 2014 r., a nie w 2012 r. Spór natomiast sprowadzał się do tego, czy organ mógł swój błąd naprawić bez zgody ubezpieczonej oraz czy prawidłowo naliczył zaległe odsetki.

Zgodnie z art. 180 § 1 k.p.a. w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się przepisy kodeksu, chyba że przepisy dotyczące ubezpieczeń ustalają odmienne zasady postępowania w tych sprawach. W myśl art. 83a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych decyzje ostateczne zakładu, od których nie zostało wniesione odwołanie do właściwego sądu, mogą być z urzędu przez Zakład uchylone, zmienione lub unieważnione na zasadach określonych w przepisach kodeksu postępowania administracyjnego. Jak stanowią zaś art. 154 k.p.a. i 155 k.p.a. decyzja ostateczna, na mocy której żadna ze stron nie nabyła prawa, może być w każdym czasie uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał jeżeli przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony – w takim przypadku właściwy organ wydaje decyzję w sprawie uchylecia lub zmiany dotychczasowej decyzji (art. 154 ust 1 i 2 k.p.a.), natomiast decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie, za zgodą strony, uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleciu takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony (art. 155 k.p.a.).

W ocenie Sądu, rozstrzygając niniejszą sprawę, nie sposób tracić z pola widzenia, iż ubezpieczona nabyła prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy w kwocie odpowiadającej 100% uszczerbku na zdrowiu na mocy wyroku sądu, a nie na mocy decyzji organu. Rola organu ograniczała się jedynie do kwestii rachunkowej, a zatem do przyznania odszkodowania według stawek obowiązujących w dniu wydania decyzji (art. 12 w zw. z art. 15 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych – zwanej dalej ustawą wypadkową), przy czym organ omyłkowo zastosował stawkę 730 zł, a nie 680 zł, która obowiązywała w okresie od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. na podstawie Obwieszczenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Organ nie przyznawał zatem prawa do odszkodowania, albowiem prawo to zostało przyznane na mocy wyroku sądowego, a jedynie dokonywał przeliczenia ustalonego przez sąd uszczerbku na zdrowiu przez obowiązującą w dniu wydania decyzji z 2012 r. stawkę za każdy procent uszczerbku na zdrowiu. Zdaniem Sądu w warunkach tych nie doszło w istocie do naruszenia ww. art. 155 k.p.a. uzależniającego możliwość zmiany decyzji od zgody strony. Pozostawienie w mocy decyzji ustalającej wysokość odszkodowania w zawyżonej i nieprzewidzianej przepisami kwocie naruszałoby także interes społeczny, a w istocie interes ogółu ubezpieczonych, objętych przymusem podlegania ubezpieczeniu i tworzących solidarną wspólnotę ryzyka - płacący składki finansują świadczenie osób, wobec których ziściło się określone ryzyko socjalne. Organ rentowy nie dysponuje bowiem „własnymi” środkami finansowymi, lecz jedynie zarządza środkami pochodzącymi ze składek (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2005 r., sygn. akt III UK 191/04), a ich niewłaściwa alokacja jest niewątpliwie spreczna z interesem publicznym.

Zgodnie z treścią art. 15 ust. 1, 2 i 3 ustawy wypadkowej decyzja w sprawie przyznania lub odmowy przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy winna być wydana w ciągu 14 dni od dnia wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, przy czym jeżeli w decyzji zostało ustalone prawo do

jednorazowego odszkodowania oraz jego wysokość, organ winien z urzędu dokonać wypłaty odszkodowania w terminie 30 dni od dnia wydania decyzji. Przytoczona powyżej regulacja dotycząca okresu 30 dni na wypłatę odszkodowania odnosi się do wypłaty odszkodowania przyznanego przez organ.

W myśl art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych (...) – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Jak stanowi zaś ust. 2 tego artykułu minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wypłacania odsetek. Wydany na mocy ww. przepisu akt wykonawczy to Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustalaniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Przedmiotowe rozporządzenie w §2 ust. 1 wskazuje, iż odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń – do dnia wypłaty świadczeń z uwzględnieniem ust. 2-5. Ustęp 2 §2 stanowi zaś, iż okres opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczeń i ich wypłacie, dla których przepisy określające zasady ich przyznawania i wypłacania przewidują termin na wydanie decyzji, liczy się od dnia następującego po upływie terminu na wydanie decyzji. Poza sporem w niniejszej sprawie pozostawało, iż okolicznością pozwalającą na wydanie decyzji był wpływ do akt organu oświadczeń świadków, co miało miejsce w dniu 28 września 2012 r., a zatem, w myśl ww. art. 15 ustawy wypadkowej, decyzja winna być wydana najpóźniej w dniu 12 października 2012 r. Odsetki od przyznanego ostatecznie przez sąd świadczenia winny być zatem naliczane od dnia 13 października 2012 r. W niniejszej sprawie nie zachodziły zatem podstawy do doliczania do terminu, od którego naliczane winny być odsetki, kolejnych 30 dni.

Mając na względzie powyższe, a także niesporną okoliczność, iż odszkodowanie zostało wypłacone w dniu 4 września 2014 r., Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ §2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję tylko o tyle, iż przyznał odsetki od wskazanego w tej decyzji odszkodowania za okres od 13 października 2012 roku do 3 września 2014 r. w wysokości 16.711,23 zł, a w pozostałym zakresie, oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

- 1) (...);
- 2) (...) (...) (...) (...) (...) (...) (...)(...);
- 3)(...) (...) (...) (...) (...) (...) (...).

9 czerwca 2016 r.